

prima instanță: D. Chistol,
instanța de apel: M. Moraru, A. Nogai, L. Bulgac,

DECIZIE

25 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Galina Stratulat, Iurie Bejenaru,
Oleg Sternioală, Dumitru Mardari,

examinînd recursul declarat de către Chilimar Tihon,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Chilimar Tihon către Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice privind reintegrarea în serviciu, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru și a prejudiciului moral ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 martie 2014, prin care a fost respins ca neîntemeiat apelul declarat de Chilimar Tihon și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 februarie 2013, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă

La data de 22 noiembrie 2012, Chilimar Tihon s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice privind reintegrarea în serviciu, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru și a prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin ordinul Universității de Stat a Artelor nr.34-pa din 24 iunie 2000, începând cu 22 iunie 2000 a fost numit în funcția de profesor universitar la catedra Culturologie în temeiul realegerii prin concurs de către Senatul Universitar, cu încheierea contractului individual de muncă pe un termen de 5 ani.

Reclamantul a menționat că contractul individual de muncă a expirat la 22 iunie 2005, însă nici una dintre părți nu a cerut încetarea lui și raporturile de muncă

au continuat, considerându-se astfel prelungit pe o durată nedeterminată, conform art.83 alin. (4) Codul Muncii.

La data de 03 septembrie 2005 a semnat un contract individual de muncă pe o durată determinată de un an, cu începere de la 03 septembrie 2005 până la 01 septembrie 2006.

Explică recurentul, că prin scrisoarea rectorului Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice nr. 01-10/270 din 21 iunie 2012 a fost informat despre modificările în planul de studii la specialitatea Culturologie. aprobate la ședința Senatului Academiei din 20 iunie 2012 privind excluderea din planul de studii la specialitatea Culturologie a cursurilor pe care dânsul le deține și rezilierea contractului individual de muncă, începând cu 30 august 2012.

Menționează reclamantul că, prin ordinul nr 110-p din 30 august 2012, care i s-a adus la cunoștință că la 17 septembrie 2012 a fost concediat din funcția de profesor universitar la catedra „Management artistic și Culturologie” la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice în baza art. 86 al. (1) lit. z) Codul muncii, iar prin ordinul nr. 118-p din 13 septembrie 2012 s-a completat ordinul nr 110-p din 30 august 2012 cu un temei suplimentar de încetare a contractului individual de muncă în baza art.301 alin. (1) lit. c) Codul Muncii - încetarea contractului individual de muncă la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă.

Reclamantul consideră ordinele de concediere nr. 110-p din 3) august 2012 și nr. 118-p din 13 septembrie 2012 ilegale, ca fiind adoptate cu încălcarea prevederilor art.88 Codul muncii, art.38 din Legea învățământului, deoarece concedierea sa în baza art. 86 alin. 1 lit. z) Codul muncii se permite doar în cazul în care legislația muncii sau alte acte legislative conțin prevederi corespunzătoare referitoare la concedierea salariatului în legătură cu modificările din planul de studii, menționând faptul că nu beneficiază de pensie pentru limita de vârstă, astfel angajatorul contrar prevederilor legale a încetat contractul individual de muncă.

Invocă reclamantul că concedierea sa a avut loc în lipsa acordului comitetului sindical din unitate, dânsul fiind membru al comitetului sindical, iar în cazul excluderii unor discipline din planul de studii pe anul 2012 și reducerea orelor, angajatorul urma să emită în acest sens un ordin, să preavizeze salariatul despre apropiata concediere, prevederi legale care nu au fost respectate.

Solicită Chilimar Tihon restabilirea sa în funcția de profesor universitar pe o normă didactică din surse bugetare la catedra Management Artistic și Culturologie a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, încasarea salariului mediu pentru esența forțată de la lucru, precum și repararea prejudiciului moral în suma de 10 000 lei

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 21 februarie 2013 acțiunea a fost respinsă.

La data de 21 martie 2013 Chilimar Tihon a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 21 februarie 2013, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Buiucani din 21 februarie 2013 și adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2013 cererea de apel a fost admisă, s-a casat hotărârea Judecătoriei Buiucani din 21 februarie 2013 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată și s-a dispus anularea ordinului; Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice nr. 110-p din 30.08.2012 cu privire la concedierea lui Tihon Chilimar și rezilierea contractului individual de muncă, și ordinul nr. 118-p din 13.09.2012 cu privire la completarea ordinului nr. 110-p din 30.08.2012.

S-a dispus repunerea lui Chilimar Tihon în funcția de profesor universitar, catedra Management artistic și Culturologie a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice începând cu 30.08.2012.

S-a dispus a percepere din contul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice în folosul lui Chilimar Tihon salariul pentru absența forțată de la lucru pentru perioada de 30.08.2012 până la 16.05.2013 în sumă de 38 100 lei și 4600 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Ne fiind de acord cu soluția dată, la data de 17 iunie 2013, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice a înaintat cerere de recurs.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2013, s-a admis recursul declarat de Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2013 cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecatori.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 martie 2014, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de apel declarată de Chilimar Tihon și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 21 februarie 2013.

La 17 aprilie 2014, Chilimar Tihon a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului recurentul, Chilimar Tihon a invocat că instanțele de judecată au interpretat eronat prevederile legii din care motiv decizia poartă un caracter ilegal.

Indică recurentul că decizia instanței de apel este una nefondată, neîntemeiată și eronată, fiindu-i astfel încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 și art. 1 al Protocolului nr. 1 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

La 26 mai 2014, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice a depus referință asupra recursului declarat de către Chilimar Tihon, solicitând declararea recursului ca inadmisibil.

La 19 iunie 2014, Chilimar Tihon a depus recurs suplimentar împotriva deciziei instanței de apel.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Chilimar Tihon întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea pricinii spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de

judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele dosarului s-a stabilit că prin ordinul Universității de Stat a Artelor nr.34-pa din 24 iunie 2000, începând cu 22 iunie 2000, Chilimar Tihon a fost numit în funcția de profesor universitar la catedra Culturologie în temeiul realegerii prin concurs de către Senatul Universitar, cu încheierea contractului individual de muncă pe un termen de 5 ani, contract individual de muncă care a expirat la 22 iunie 2005, însă datorită faptului că nici o parte nu a cerut încetarea lui, raporturile de muncă au continuat.

La data de 03 septembrie 2005 Chilimar Tihon a semnat un contract individual de muncă pe o durată determinată de un an, cu începere de la 03 septembrie 2005 până la 01 septembrie 2006.

Prin ordinul nr 110-p din 30 august 2012, Chilimar Tihon a fost concediat din funcția de profesor universitar la catedra „Management artistic și Culturologie” la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice în baza art. 86 al. (1) lit. z) Codul muncii, iar prin ordinul nr. 118-p din 13 septembrie 2012 s-a completat ordinul nr 110-p din 30 august 2012 cu un temei suplimentar de încetare a contractului individual de muncă în baza art.301 alin. (l) lit. c) Codul Muncii - încetarea contractului individual de muncă la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă.

Astfel, reclamantul în prezenta acțiune solicită anularea ordinului Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice nr 110-p din 30 august 2012 cât și a ordinului nr. 118-p din 13 septembrie 2012.

În cadrul rejudecării pricinii în instanța de apel, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice a emis ordinul nr. 56-p din 17 mai 2013, ca rezultat al executării deciziei Curții de apel Chișinău din 16 mai 2013 de restabilire în funcție a reclamantului și încasării diferitelor plăți, prin care s-a anulat ordinul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice nr 110-p din 30 august 2012.

În asemenea circumstanțe, reieșind din conținutul deciziei instanței de apel a cărei anulare se solicită, s-a stabilit că instanța de apel a examinat pricina și s-a axat doar pe ordinul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice nr. 56-p din 17 mai 2013, expunându-se că Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice a anulat ordinul contestat de reclamant și acesta a fost repus în funcție.

Mai mult, instanța de apel susține în continuare că acest ordin (nr. 56-p din 17 mai 2013) nu este contestat și este în vigoare.

Instanța de recurs remarcă că ordinul pe care s-a axat instanța de apel, adică ordinul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice nr. 56-p din 17 mai 2013, ca rezultat al executării deciziei Curții de apel Chișinău din 16 mai 2013, a fost anulat prin ordinul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice nr. 24-p din 24 februarie 2014, s-au restabilit efectele ordinului Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice nr 110-p din 30 august 2012, iar în pct. 4) a ordinului, se indică că ordinul nr 110-p

din 30 august 2012 se revocă, iar Chilimar Tihon se concediază în temeiul art. 86 alin. (1) lit. z) și art. 301 alin. (1) CM, din data de 24.02.2014.

Obiectul litigiului în speța dată este însă ordinul nr 110-p din 30 august 2012, asupra legalității cărui instanța de apel este obligată să se expună, indiferent de anularea lui pe parcursul examinării cauzei prin ordinul nr. 56-p din 17 mai 2013, ca rezultat al executării deciziei Curții de apel Chișinău din 16 mai 2013 și ulterior prin ordinul nr. 24-p din 24 februarie 2014 prin care Chilimar Tihon se concediază în temeiul art. 86 alin. (1) lit. z) și art. 301 alin. (1) CM, din data de 24.02.2014, acesta din urmă nefiind obiect al acțiunii și litigiului.

Este constatat cu certitudine că reclamantul a contestat concedierea sa în temeiul art. 86 alin. (1) lit. z) și art. 301 alin. (1) CM și legalitatea acestei concedieri urmează a fi stabilită la cererea de chemare în judecată a reclamantului.

Reieșind din cele menționate, Colegiul concluzionează că instanța de apel a examinat pricina în prisma unui ordin care de fapt a fost anulat, prin urmare, nu a stabilit corect faptele juridice care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, a interpretat eronat situația de fapt existentă la momentul examinării pricinii, din care considerente decizia instanței de apel urmează a fi anulată, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

Potrivit art. 239 CPC hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În temeiul art. 26 alin. (1), (2) CPC procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Astfel spus, contradictorialitatea constă în posibilitatea conferită de lege părților de a discuta orice element de fapt sau de drept al procesului civil.

Contrar acestor norme, instanța de apel, de fapt nu a examinat fondul cauzei, nu s-a expus asupra legalității ordinului de concediere, temeiurilor prevăzute de art. 86 alin. (1) lit. z) și art. 301 alin. (1) CM pentru care reclamantul a fost concediat.

Anterior, Curtea Supremă de Justiție a remis cauza pentru rejudecare în instanța de apel pentru verificarea unor circumstanțe ale litigiului, inclusiv în ceea ce se referă la stabilirea pensiei, chiar și în alte state, reclamantului.

La actele cauzei sunt lipse informații cu privire la vârsta reclamantului, acesta din urmă, în principiu, afirmînd că are o vechime în muncă de peste 57 ani, adică are o vîrstă ce i-ar fi dat dreptul la pensie.

Colegiul reține că reclamantul a fost disponibilizat în temeiul art. 86 al. (1) lit. z) Codul muncii, iar prin ordinul nr. 118-p din 13 septembrie 2012 s-a completat ordinul nr 110-p din 30 august 2012 cu un temei suplimentar de încetare a

contractului individual de muncă în baza art.301 alin. (1) lit. c) Codul Muncii - încetarea contractului individual de muncă la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă.

Norma respectivă art.301 alin. (1) lit. c) a fost inclusă în Codul muncii, prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 91 din 26 aprilie 2012 și este aplicabilă litigiului în speță.

Conform art. 301 alin. (1) lit. c) Codul muncii, pe lângă temeiurile generale prevăzute de acest cod, contractul individual de muncă încheiat cu cadrele didactice poate înceta din motivul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă.

Din esența acestei norme de drept, stabilirea pensiei pentru limita de vârstă constituie un temei suplimentar de încetare a contractului de muncă cu cadrele didactice, fără indicarea anumitor condiții. Acest fapt prezumă aplicarea regulilor generale.

Conform art. 184 alin. (1) Codul muncii, angajatorul este obligat să preavizeze salariatul, prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), sub semnătură, despre intenția sa de a desface contractul individual de muncă încheiat pe o durată nedeterminată sau determinată, în următoarele termene:

a) cu 2 luni înainte – în caz de concediere în legătură cu lichidarea unității sau încetarea activității angajatorului persoană fizică, reducerea numărului sau a statelor de personal la unitate (art.86 alin.(1) lit. b) și c));

b) cu o lună înainte – în caz de concediere în legătură cu constatarea faptului că salariatul nu corespunde funcției deținute sau muncii prestate ca urmare a calificării insuficiente confirmate prin hotărârea comisiei de atestare (art.86 alin.(1) lit. e)).

Astfel, angajatorul este obligat de a preaviza salariatul doar în cazurile expres prevăzute de art. 184 Codul muncii.

Potrivit legislației în vigoare acordul sindicatelor se solicită doar în cazurile expres prevăzute de art. 87 Codul muncii, în care nu se regăsește obligativitatea angajatorului de a solicita acordul sindicatelor în cazul încetării contractului individual de muncă în temeiul prevederilor art. 301 alin. (1) lit. c) Codul muncii.

Instanța de recurs remarcă că instanța de apel întru examinarea corectă și eficientă a pricinii, în coraport cu norma de drept citată, urmează în cadrul rejudecării pricinii să verifice și faptul dacă reclamantului i s-a stabilit pensia pentru limita de vârstă în altă țară.

În asemenea circumstanțe Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că de către instanța de apel au fost încălcate normele de drept material și procedural, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importate pentru soluționarea pricinii în fond, din care considerente decizia instanței de apel urmează a fi casată cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul, că decizia instanței de apel este emisă cu încălcarea normelor de drept procedural și din motiv că eroarea comisă nu poate fi corectată de instanța de recurs, decizia instanței de apel urmează a

fi casată integral cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art.445 al.(1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Chilimar Tihon.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 12 martie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Chilimar Tihon către Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice privind reintegrarea în serviciu, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru și a prejudiciului moral, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Judecătorii

Nicolae Clima

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Dumitru Mardari